

— Είναι οί πρεσβευταί τῆς Πολωνίας, εἶπεν ὁ Κάρολος, καὶ ἐν τῇ ἀκολουθοῦσῃ αὐτοὺς ἀμάξῃ ὑπάρχει ἐν στέμμα. Τώρα πηγαινόμεν, Ἑρρικέττο: Εἶδον πᾶν ὅ,τι ἤθελον... Καὶ ἐπανελάβον τὴν ὁδὸν τῆς πόλεως τοῦ Τέμπλου.

[Ἐπεται συνέχεια.]

Η ΛΟΥΟΜΕΝΗ ΧΑΝΟΥΜΙΣΣΑ

ὑπὸ ΛΕΪΑΑ - ΧΑΝΟΥΜ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἡ νεᾶνις, ἔχουσα τὰς παρειὰς καὶ τὸ ἐπανωφόριον ῥοδόχροα ὡς τὸ ὄνομά της— ἡ Γκιούλ προετίμα νὰ φέρῃ τὸ χρώμα τοῦτο μᾶλλον πάσης ἄλλης ἀποχρώσεως— ἔτρεχε καλπαίζουσα ἐν τῷ μέσῳ τῶν δούλων της, ὑπερτεροῦσα αὐτὰς διὰ τοῦ κάλλους καὶ τοῦ πλούτου τοῦ χρυσοκεντήτου μαγνδύου της, ὅπως ἡ βασίλισσα τῶν ἀνθέων ἀμυροῦ τὸ κάλλος τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς.

Ἡ τροφός, ἐντελῶς ἱλαρυνθεῖσα, τῇ προσεμεδίᾳ μακρόθεν, χωρὶς νὰ ὑποπτεύσῃ ὅτι τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο πλάσμα, τὸ τοσοῦτον ἀνθηρὸν καὶ ἀμερίμνον, εἶχεν ἤδη τρωθῇ τὴν καρδίαν καὶ θὰ ἐμεδίᾳ, καὶ ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ ἐμελλε νὰ ὠχρίῃ ὑπὸ τὰς ἡθικὰς βασιάνους, ἃς προξενεῖ τὸ πάθος εἰς τὴν ψυχὴν, ἣν ἡδυνήθη νὰ κυριεύσῃ.

Δὲν ἐθεόρει πλέον ἡ νεᾶνις τὴν διὰ μελανῶν βράχων τραχυνομένην ἐξοχὴν, τὴν διὰ πρασίνου βρύου καὶ φυτῶν ἀναρριχωμένην, καὶ καλυπτομένην ὑπὸ ἐκτεταμένων λειμῶνων ἢ διακοπτομένην ὑπὸ ῥυάκων ἀργυροειδῶν ἢ εἰκῶν, ἣν τοσοῦτον ἐθαύμασε τὴν προτεραιάν, παρήρχετο ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της χωρὶς νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν της, καὶ ὅμως ἔνεκα ταύτης τῆς ὠραίας πρωίας τοῦ Μαΐου ἡ ὁδὸς τῆς Προύσης ἦτο μυριάκις θαυμασιωτέρα ἢ ἐν μέσῳ τῆς ζοφερᾶς νυκτός.

Ἀνησυχεῖ εἰς τὸν ἐλάχιστον κρότον, ἔμενεν ἀφηρημένη καὶ μὲ ἀσταθὲς βλέμμα, διότι ἡσθάνετο ἤδη ἡ Γκιούλ τὰς πρώτας προσβολὰς τοῦ πάθους, ὅπερ καταβιβρῶσκει τὰς νεαρὰς καρδίας... Μὴ εὐχαριστοῦμένη πλέον ἐν τῷ θαυμασίῳ περιβλήματι, πλ' οὐ περιέβαλλεν αὐτὴν ἡ φύσις, ἀδιαφοροῦσα πρὸς πᾶν, πλην τῆς μόνης ιδέας, ἣτις ἐπιμόνως παρίστατο εἰς αὐτήν, οὐδόλως ἱλαρύνετο ὑπὸ τῶν γελώτων τῶν κορασιῶν, οὐδὲ ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν τῆς τροφῆς λόγων, ἢ ὑπὸ τοῦ ταχέος καλπασμάτος, ἅτινα πάντα οὐδόλως ἴσχυον ὅπως διαλύσωσι τὴν ὀπτασίαν, ἣτις διήρχετο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της, ὡσάκις ἡμιέκλειεν αὐτοὺς.

— Νὰ ἡ Προῦσα μὲ τὰ σπίτια της καὶ τὰ κόκκινα κεραμίδεα της! ἀνεφώνησεν ἡ Νάζικ, ὅτε ἐν τῇ στροφῇ δεινροστοιχίας πλατάνων ἢ μικρὰ πόλεις ἐφάνη ὑπεράνω χλοεροῦ παραπετάσματος. *Μαα.λ.λά.χ!* (εὐγέ!) πόσον χαίρομαι διότι γυρίζω πίσω 'ς τὸ χαρέμι καὶ δὲ μὲ μέλει πολὺ οὔτε γιὰ τὴν Φατμὰ - Χανούμ, οὔτε γιὰ τὸν Ἰτζεδιν-Ἐφέντη αὐτὴ τὴν ὥρα. Τὰ ποῖα πικρὰ μαλλώματα δὲ θὰ νᾶναι τίποτε κοντὰ 'ς τὴν ταραχὴ καὶ τὴν ἀνησυχίαν

τῆς χθεσινῆς βραδυᾶς. Ἡ γυναῖκες δὲν πρέπει νὰ βγαίνουν ἔξω ὕστερ' ἀπ' τὸ βασιλεῖμα τοῦ ἡλίου· αὐτὸ προσταδεῖ ὁ μουσουλμανικὸς νόμος, καὶ ὅποιος παρακούσῃ αὐτὴ τὴν προσταγὴν παιδεύεσθαι εὐθύς... Ἐμπρός, κορίτσι, ἀκόμη μιὰ ὑστερινὴ φρουστὶὰ 'ς τ'ἀλογά σας καὶ 'φτάσαμε 'ς ταῖς πόρτας τοῦ χαρεμιού...

Καὶ τῷ ὄντι μόλις ἀπεῖχον πλέον τριάκοντα μέτρα ἀπὸ τοῦ κονακίου τοῦ ἐνοικιασθέντος ὑπὸ τοῦ Ἰτζεδιν. Αἱ δούλαι, βαρυνθεῖσαι τὴν μακρὰν ἱππασίαν, οὐδὲν ἄλλο ἐπόθουν ἢ νὰ φθάσωσιν ὅσον τάχις. Ἐπετάχυναν λοιπὸν τὸ βῆμα τῶν ἵππων των καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν αὐλήν, ὅπου οἱ ὑπηρεταί, ἐκπλαγέντες διὰ τὴν τοσοῦτον ταχεῖαν ἐπιστροφὴν, προσῆλθον καὶ ἐκράτησαν τοὺς χαλινούς, καὶ τὰς ἐδοθήθησαν νὰ καταβῶσιν.

Παρὰ τὸν ὠραῖον ἥλιον, ὅστις ἔλαμπε διὰ τῶν λεπτῶν δικτυωτῶν, ἔκλεισαν τὰ παραπετάσματα, ἐξέβαλον τὰ στρώματα ἐκ τῶν ἐρμαρίων ἢ στρωματοθηκῶν καὶ τὰ ἤπλωσαν ἐπὶ τῶν ψιθῶν τῶν μεγάλων προθαλάμων.

Ἡ Νάζικ διέταξε νὰ παραθέσωσι καλὸν πρόγευμα ἐπὶ τῶν μεγάλων δίσκων, τῶν διὰ κηρωτοῦ ὑφάσματος ἐπικεκαλυμμένων, διότι αἱ δούλαι ἡδύνατο νὰ κατακλιθῶσι μετὰ τὸ φαγεῖν καὶ νὰ κοιμηθῶσι μέχρι τῆς ἐσπέρας.

Ἡ τροφός τῆς Γκιούλ, ὡς φαίνεται, εἶχε μεγάλην κλίσιν πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν καὶ ἐνθερμον λατρείαν πρὸς τὸν ὕπνον. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰς θερμὰς ἡμέρας τοῦ Μαΐου ὁ μετὰ μεσημβρίαν ὕπνος εἶναι ἀπαραίτητος, καὶ ἂν ἔκρουε τις τὴν θύραν τοῦ χαρεμιού ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, βεβιαίως θ' ἀνεπθῆα ὅλως ἐντρομος, ἀπαράλλακτα, ὅπως καὶ κατὰ τὸ μεσονύκτιον.

Πᾶσαι αἱ γυναῖκες ἐξεδύθησαν, ἀντήλαξαν δὲ τὸ λινοῦν ἀντερί καὶ τὸ κεντητὸν ἐπανωφόριόν των μὲ λευκὸν μέγαν χιτῶνα παρεμφερῆ ἐκείνῳ, ὃν ἐφόρουν αἱ Ῥωμαῖαι δέσποιναι, ἱμάτιον ποδῆρες καὶ διαφρῆνες, ὅπερ αἱ Ὀθωμανίδες μεταχειρίζονται ἐν τῇ ἐξοχῇ ἀντὶ τοῦ γερατζέ. Μετὰ δὲ τὴν δευτέραν προσευχὴν, αἱ δούλαι ἐξηπλώθησαν παρ' ἀλλήλας ἐπὶ στρωμάτων περικεκαλυμμένων μὲ γάζαν τῆς Προύσης καὶ μετ' ὀλίγον ἐβυθίσθησαν πᾶσαι εἰς ὕπνον βαθύν.

ΙΕ.

Ὁ Ἀβδούλ-Μετζιτ εἶχεν ἐπιστρέψει εἰς τὸ μέγαρόν του λίαν τεταραγμένος. Ἡ ἀκροσφαλὴς ὑγεία του, ἡ νευρικὴ κατάστασις του δὲν ἡδύνατο νὰ ἀνθέξωσιν εἰς τὸν κόπον καὶ τὰς συγκινήσεις, καὶ ἀληθῶς εἶπεν οὔτε τούτων οὔτε ἐκείνων δὲν ἦτο ἐσπερημένος τὴν νύκτα ἐκείνην.

Νὰ βλέπῃ τὴν Γκιούλ - Χανούμ τόσο πλησίον του, νὰ αἰσθάνηται τὴν νεκρὰν ἐκείνην καὶ ἀφελῇ ψυχὴν διανοιομένην πρὸς ἔρωτα, ὅστις ἀφευκτῶς ἤθελε τῇ ἀποβῇ ὀλέθριος, ταῦτα βεβιαίως υπερήρουν ἵνα ἐμβάλωσι τὸν σουλτάνον εἰς ἀθυμίαν καὶ νὰ τὸν καταβῶσι. Σχεδὸν εἶχεν ἐλπίσει ὅτι τὸ πρὸς τὴν νεάνίδα αἰσθημά του ἤθελε περιορισθῇ εἰς αἰσθημα συμπα-

θὲς καὶ πατρικόν, ἐπὶ δὲ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐξεκίνησεν ἐφιππος, ὅτε εἶδε τὸν οὐρανὸν σκυθρωπάζοντα.

Ἡ ιδέα τοῦ νὰ τὴν σώσῃ ἐκ τοῦ κινδύνου ὠδήγει μόνῃ τὰ βήματά του, καὶ ἂν ἡδύνατο νὰ προμαντεύσῃ ὅτι ἡ ὄψις του ἡδύνατο νὰ κάμῃ βαθυτάτην ἐντύπωσιν ἐπὶ τῆς καρδίας τῆς Γκιούλ-Χανούμ ἴσως δὲν ἤθελεν ἀναχωρήσει, προτιμῶν ν' ἀναθέσῃ εἰς τὸν Ἀλλάχ τὴν ὑπὲρ τῆς τοσοῦτον προσφιλοῦς ὑπάρξεως φροντίδα μᾶλλον ἢ τοῦ νὰ τὴν συντρίψῃ διὰ παντός μὲ ἔρωτα ἀτυχῇ. Ἐως τότε ὁ σουλτάνος οὐδέποτε εἶχε συλλογισθῇ ὅτι αἱ γυναῖκες του ἡδύνατο νὰ πάθωσιν ἐκ τῆς ἐκυτοῦ ἀδιαφορίας ἢ ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐγκαταλείψεως. Προσφερόμενος, ὡς προσφερόμεθα πρὸς τὰ ἄνθη, ὧν ἡ γλυκεῖα εὐωδία τὸν ἐμέθυσκεν ἐπὶ μίαν ἡμέραν, τὰς ἀπέριπτε τὴν ἐπιούσαν ἀμερίμνωσιν καὶ ἄνευ τύφως συνειδότης· ἀλλ' ὅτε εἶδε τὴν Γκιούλ-Χανούμ μειδιδῶσαν αὐτῷ καὶ θεωροῦσαν αὐτὸν μὲ ἔκφρασιν ἀπείρου ἀγάπης, εἰλικρινοῦς καὶ ἀμερίστου, τέλος ὅτε ἡσθάνθη ὅτι ἡγάπατο, — ἐνεθυμήθη δὲ καὶ τὴν ὀπτασίαν τοῦ Τουρκικοῦ λουτροῦ, τὸ τέλειον ἐκεῖνο κάλλος ἐνούμενον μεθ' ἀγνῆς ψυχῆς ἔν' ἀρέσῃ αὐτῷ, — ἐφοβήθη. Ἡσθάνθη ὅλην τὴν λύπην, ἣν ἐμελλε νὰ προξενήσῃ εἰς τὴν καρδίαν ἐκείνην, ἣτις δὲν ἐδοκίμασεν ἀκόμη, τί ἐστὶ πόνος ἢ ἀπογοήτευσιν.

Ἡδύνατό ποτε νὰ ἐλπίσῃ ὅτι θὰ εἰσαγάγῃ τὴν υπερήφανον Γκιούλ εἰς τὸ χαρέμιόν του, ὅθεν ἦτο ὅλως ἀποκεκλεισμένη ἢ αἰδώς, καὶ ἔνθα ἡ ζήλοτυπία καὶ ἡ τυραννία τῶν σουλτανίδων οὐδόλως ἤθελον φεισθῇ αὐτῆς;

Ὅτε εὐρέθη μόνος ἐντὸς τοῦ θαλάμου του, ἐπεστρωμένου τοὺς τοίχους δι' ἐρυθρὰς λειομετάξης πλήρους χρυσοῦν ἀνθῶν, ἐξηπλωμένος ἐπὶ σοφὰ ἐξ ὀλοσηρικοῦ, ὁ Ἀβδούλ-Μετζιτ παρέβηλεν ἐαυτὸν πρὸς τὸν πτωχότατον καὶ ἀθλιέστατον τῶν ὑπῆκόων του. Πρώτην ἤδη φορὰν ἐν τῷ βίῳ του ἦτο ἐρωτευμένος καὶ ἡσθάνετο ὅτι ἡ γυνὴ — τὸ κατώτερον τοῦ ἀνδρὸς ὃν ἐκεῖνο, — δύναται νὰ καταστῇ αἰφνης τὸ συμπλήρωμα καὶ ὁ ἀκοπὸς ὑπάρξεως κορεσθείσης ἤδη ἡδονῶν.

Ἐβλεπε τὴν εὐδαιμόνιαν ἐγγὺς ἐαυτοῦ, καὶ ὅμως τῷ ἦτο ἀπηγορευμένον νὰ ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα ὅπως δρᾷται αὐτῆς! Δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα, ὡς ὁ ποιητὴς αὐτοῦ Φαῖδ, νὰ δώσῃ εἰς ἐκείνην, ἣν ἡγάπα, τὴν στέγην του, τὸ ὄνομα καὶ τὸν πλοῦτόν του· πᾶν ὅ,τι ἡδύνατο νὰ προσφέρῃ εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἀγάπης της ἦτο ἡ ἀτιμία.

Ὁ σουλτάνος ἐζηρτάτο ἐκ τῶν γυναικῶν του, τῶν εὐνοῦχων του καὶ ἔτι, αὐτῶν τῶν νόμων του, ἐπομένως δὲν ἡδύνατο ν' ἀποτινάξῃ τὸν ζυγόν, εἰς ὃν ὑπέβαλε τὴν βασιλείαν του· ὁ ἔσχατος τῶν Μουσουλμάνων εἶναι μᾶλλον ἐλεύθερος αὐτοῦ.

Στηρίζων δὲ τὸ μέτωπον διὰ τῆς χειρὸς, καταβεβλημένος ὑπὸ παραδόξου παθήματος, τοσοῦτον κεινοφρονεῖ εἰς τὴν βεβαρημένην ψυχὴν τῆς Γκιούλ, ὁ Ἀβδούλ-Μετζιτ ἐγέλα γέλωτα πικρὸν.

— Εἰς τί χρησιμεῖ ἡ ἰσχὺς, ἔλεγε

καθ' ἑαυτόν, ὅταν δὲν δύναται νὰ σοὶ πο-
ρίσῃ τὴν γλυκυτάτην τῶν ἀπολαύσεων,
τὸν πολυτιμώτατον τῶν θησαυρῶν; Τί
ὠφελεῖ ἡ δόξα, ὅταν δὲν ἀκτινοβολῇ ἐπὶ
τοῦ προσφιλούς μετώπου, καὶ τί εἶναι ὁ
βίος ὅταν παρέρχηται μακρὰν ἐκείνης, ἣν
λατρεῖς τις; Νὰ ἦναι τις σουλτάνος, ὁ
πλουσιώτατος, ὁ ἰσχυρότατος καὶ ὁ σεβα-
στότατος τῶν Ὁθωμανῶν, καὶ νὰ φθονῇ
πτωχὸν καὶ προγεγραμμένον ποιητὴν ἄ-
γνωστον, δυστυχῇ, μετ' οὐ νὰ ἦναι πρό-
θυμος ν' ἀνταλλάξῃ τὴν ἰσχύον καὶ τὸ βα-
σίλειόν του!...

Διατὶ ν' ἀκολουθῇ τὴν νέαν ἐκείνην;
ἔλεγε πάλιν· μήπως ἐλησμόνησα ἐπὶ μίαν
στιγμὴν τὰς ἀλύσεις, αἵτινες μὲ δεσμεύου-
σιν ἐπὶ τοῦ θρόνου τοσοῦτον ἰσχυρῶς, ὅσον
αἱ δεσμεύουσιν τὸν ἐπάρατον κατὰδικον;
Διατὶ νὰ μ' ἐρωτήσῃ τίς ἡμῖν, καὶ διατὶ
νὰ ἔχω τὴν ἀδυναμίαν νὰ τὴν ἀφῇσω νὰ
τὸ μαντεύσῃ;

[Ἐπεται συνέχεια]

Κ.

ΠΙΣΤΟΛΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

[Ἀναμνηθεὶς τῆς περιστάσεως Ἐκθέσεως ἐπὶ τῇ ΚΕ' Μαρτίῳ]

Τὰ πλήθη συνωστίζοντο ἐν τῇ μεγάλῃ
αἰθούσῃ τοῦ Πολυτεχνείου, ἐν ἣ ἐτελεῖτο
ἡ ἐκθεσις τῶν μνημείων τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶ-
νος· καὶ ἦτο ἡμέρα ἐροτάσιμος διὰ τὸν
λαόν, διότι ἐπετρέπετο, αὐτῷ ἐλευθέρως
καὶ δωρεάν, νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ νὰ θαυμάσῃ
ὅλα ἐκεῖνα τὰ κειμήλια τοῦ ἔθνους.

Πάσης ἡλικίας καὶ παντὸς γένους ἄν-
θρωποι, ἀναμίξ, ἀπετέλουν ἡμικύκλια πρὸ
ἀξιοθαυμάστου τινὸς ἱστορικοῦ ἀντικειμέ-
νου, πρὸ τῆς εἰκόνης μεγάλου ἀρχηγοῦ, ἡ
πρὸ τοῦ ξίφους ἥρωος φιλέλληνος· ἴσταντο
δὲ ἄφωνοι καὶ συγκεκινημένοι, ἵνα ἀκροα-
σθῶσι τῶν λόγων αὐτοκλήτου τινὸς ἱστο-
ρικοῦ, ἀφηγουμένου παντοῖα ἀνέκδοτα, ἀ-
ναγόμενα εἰς τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα,
ὅπερ ἦτο πρὸ αὐτῶν ἐκτεθειμένον.

Καὶ ἡκροῶντο πάντες μετὰ σεβασμοῦ τῆς
διηγέσεως τῶν ἐξαίσιων ἐκείνων ἀνδραγα-
θημάτων, εἰς αὐτοὺς εἶχον λάβει μέρος, τοῦ
ἐνὸς ὁ πατήρ, ἡ ὁ πάππος τοῦ ἐτέρου.

Εἶτα δὲ ὁ ὁμιλος κατὰλίπων τὴν θέσιν
τοῦ εἰς νέους ἐπισκέπτας, ἐκινεῖτο, ὅλος
ὁμοῦ, ἵνα θαυμάσῃ ἄλλο πάλιν ἱερὸν λεί-
ψανον καὶ ἀκροασθῇ ἄλλης συγκινητικω-
τέρας ἱστορίας.

*

Μεταξὺ ὅλων ἐκείνων τῶν ἐπισκεπτῶν,
παρηκολούθουν μετὰ προσοχῆς διὰ τῶν
βλεμμάτων μου, γέροντα πολὺν καὶ
ἐρρυτιδωμένον, κρατοῦντα εὐλαβῶς διὰ
τῆς ἀριστερᾶς τὸν ἐφθαρμένον πῖλόν του,
ἐνῶ διὰ τῆς δεξιᾶς ἡρείδετο ἐπὶ ὀξῶδους
χόνδρῃς βακτηρίας. Κατ' ἀρχὰς πάντες
παρεμέριζον πρὸ τοῦ ἐρειπίου ἐκείνου τοῦ
χρόνου, ἀφίνοντες αὐτῷ ἐλευθέρην τὴν δίο-
δον· ἀλλ' εἶτε διότι ὁ γέρων δὲν ἠνέει
τὴν ἀπονεμομένην αὐτῷ τιμὴν, εἶτε διότι
δὲν ἠθελε νὰ ἐπωφεληθῇ αὐτῆς, ἀπέμενε
πάντοτε ὀπισθεν τῶν ἄλλων.

Καὶ ἐνῶ ἐκείνοι τὸν ἐλησμόνου, ἐπιδι-
δάμενοι εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐκθεμάτων,

ἐγὼ παρεώρων ταῦτα, ἀποῦ μάλιστα το-
σάκεις τὰ εἶχον ἰδῇ, ἵνα μελετήσω τὸ ζῶν
ἐκεῖνο μνημεῖον τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶνος.

Οὐδ' ἡ θέα ἐν τούτοις, οὐδ' ἡ ἀκρόασις
τῶν σχετικῶν διηγέσεων, προῦξένουν τὴν
ἐλαχίστην ἐντύπωσιν εἰς τὸν πρεσβύτερον.
Οἱ οφθαλμοὶ του, οἱ ὁλοὶ καὶ δακρύδρε-
κτοι, οὐδαμῶς ἀνεπαύοντο, ἀλλ' ἐπλανῶντο
νωχελῶς περὶ ἡμᾶς· εἶτα δ' ἀκαριαίως, ὡς
φερόμενοι ὑπὸ μαγνητικῆς δυνάμεως, ἐ-
στρέφοντο καὶ προσηλθύντο πλαγίως εἰς
ἄγνωστον τι σημεῖον. Τότε τὰ χεῖλη του
τὰ συσπλεγόμενα βιαίως, ἵνα συγκρατήσωσι
φθογγὸν τινα ἡ στεναγμόν, ἠνοίγοντο ἀ-
διοράτως, καὶ μετὰ τῆς βαρεῖας καὶ ἡ-
χώδους ἀναπνοῆς του, βεβαίως συνανήρ-
χeto ἐκ τοῦ στήθους του ἔννοιά τις με-
στή αἰσθήματος καὶ πόνου!

Οὐδὲν ἠδυνάμην νὰ ἐννοήσω.

Ἐπασχεν ὁ γέρων, ἐταράσσετο, συνεκι-
νεῖτο, ἀλλὰ τὰ ὄμματα του ἐδήλουν, ὅτι
αἰτία τῆς ταραχῆς του, δὲν ἦσαν τὰ ὑπὸ
τῶν ἄλλων θαυμαζόμενα καὶ τεχνολογού-
μενα ἀντικείμενα.

*

Ἐξαίφνης, ἀπεσπάρθη βιαίως ἐκ τοῦ
ὁμίλου καὶ πρόεβη ταχέως ὀλίγα βήματα,
πρὸς ὑψηλὴν πυραμίδα, ἐφ' ἣς ἀνήρτητο
ἀναμειγμένον διάφορα ὄπλα. Ἀλλ' ἔστη
πάλιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης, διότι δὲν
ἦτον εὐχερὲς ἡ διάβασις. Τὸν παρηκολού-
θουν κατὰ πόδας, διαγκωνίζοντα τὸ ῥεῦμα
τοῦ πλήθους, ὡς ὁ κωπηλάτης τὰ κύματα,
καὶ κατωρθώσαντα νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὸ
τρόπκιον ἐκεῖνο.

Τὰ βλέμματά του, τὴν φορὰν ταύτην,
προσηλώθησαν ἀτενῶς ἐπὶ τοῦ συμπλέγ-
ματος τῶν ὄπλων καὶ δύο δάκρυα ἔρ-
ρευσαν ἐπὶ τῶν ὠχρῶν περειῶν του.

— Αὐτὸ εἶνε! ἐψιθύρισε μετὰ συγκεκι-
νημένης φωνῆς· ἐγείρων δὲ τὴν χεῖρα, ἐθώ-
πευσε περιπαθῶς παλαιόν, ἐσκωριασμένον
πιστόλιον.

— Σοὺ εἶπα, γέρο, πῶς δὲν πρέπει νὰ
ἐγγίξῃς ἐκεῖ! Σοὺ τὸ εἶπα, τρεῖς φοαὶς
ὡς τώρα· ἔκραξεν ἀγροϊκὸς τις φύλαξ.

Ἡ χεὶρ τοῦ γέροντος κατέπεσε καὶ ἡ-
κούσθη βαρὺς στεναγμός.

Ἐξηκόντισα βλέμμα ὀργίλον κατὰ τοῦ
ἀγενοῦς φύλακος καὶ ἐπλησίισα ἔτι μάλ-
λον, διότι ἡμῖν περίεργος ν' ἀνταγνώσω ἐπὶ
τοῦ ἀνηρτημένου δελτίου, τὸ ὄνομα τοῦ
μεγάλου ἀρχηγοῦ, εἰς ὃν ἀνῆκε βεβαίως
τὸ ὄπλον ἐκεῖνο.

Ἀλλ' οὐδὲν ὄνομα, ἐνδοξον ἢ ἀσημον, εἶ-
δον ἐπ' αὐτοῦ. Ἀπλῶς ἦτο κεχαραγμένη
ἡ ἀπέρिटτος καὶ μυστηριώδης ἐπιγραφή:

ΠΙΣΤΟΛΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ.

Ὁ γέρων βραθεὶς συγκεκινημένος ἔτρεμε
καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ σῶμα. Παρ' ὀλίγον
ἐπιπτεν, ἂν δὲν τὸν ὑπεστήριζον διὰ τῆς
χειρὸς μου, ἂν δὲν ἐτιθέμην ὡς φοραγμὸς
μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ συνωστίζομένου
πλήθους.

Ἐστράφη ἵνα μὲ εὐχαριστήσῃ. ἐγὼ δὲ
τῷ ἔτεινα τὸν βραχίονα.

— Εὐχαριστῶ! μοὶ εἶπε, περκτηρῶν

δυσπίστως τὴν κίνησιν τῆς χειρὸς μου
καὶ ὡσεὶ ἀρνούμενος.

— Αὐτὸ εἶνε; ἠρώτησά τότε, ἀσυνή-
δῆτως, ὡς ἐξ ἐνστίκτου, φέρων τὸ βλέμμα
πρὸς τὸ πιστόλιον καὶ τείνων ἐκ δευτέρου
τὸν βραχίονά μου.

— Αὐτὸ εἶνε! ἀπήντησε καὶ ἐκεῖνος
ἀφηρημένος· στρέψας δὲ καὶ περιβαλὼν
ἅπαξ ἔτι, διὰ θωπευτικοῦ βλέμματος, τὸ
μυστηριώδες πιστόλιον, ἀπεσπάρθη ἐκ τῆς
θέσεως ἐκείνης, καὶ ἀφέθη νὰ ὀδηγηθῇ
παρ' ἐμοῦ ἔξω τῆς αἰθούσης, ὡς παιδίον,
ἀναυδος, ἀνευ θελήσεως.

*

Παρὰ τὴν ἐξοδον, κατελήφθη πάλιν ὑπ'
ὀργῆς. Δὲν ἴστατο ἐκεῖ ἄλλος αὐθαδέης
φύλαξ, ἀλλ' ἀνέμενεν ὁμας νέων κακολό-
γων καὶ φιλογελῶτων. Μόλις εἶδον τὸν ἄ-
γνωστον γέροντα, ἐξηκόντισαν κατ' αὐτοῦ
σειρὰν ὄλην λογοπαιγνίων, ὧν τὰ εὐφρέ-
στερα ἐπὶ μᾶλλον μὲ παρώξυνον.

Μόνος ἐγὼ ἠνέουν, ὅτι ἡ ἀτημέλητος
ἐνδυμασία του καὶ ὁ τρόπος, καθ' ὃν τὸν
ὑπεστήριζον, ἐπέσυρον τὰ ἀσεβῆ βέλη
τῶν· ἀλλ' ἂν ἔβλεπον καὶ οὗτοι τὰ δά-
κρυά του, μετὰ πόσης προθυμίας θὰ ἤρ-
χοντο νὰ τὸν ἀντακουφίσωσιν!

Εἰς τῶν νέων ἐκείνων, ὁ νεώτερος τῶν
ἄλλων, ἠρυθρία. Ἐνόμισα, ὅτι ἡσχύνετο
διὰ τοὺς συντρόφους του. Ἀλλ' ὄχι. Αἰ-
τία τοῦ ἐρυθρήματός του, ἦτο τὸ πῆγμα,
ὅτι δὲν εὗρισκε καὶ αὐτὸς κατὰλληλὸν τι
σκῶμμα. Ἀλλὰ τὸ εὔρε· καὶ δεικνύων με
δι' ἐνὸς βλέμματος.

— Θὰ εἶνε ὁ ἐπιστάτης τοῦ Γηροκο-
μείου! ἐψιθύρισε.

*

Ἡ φράσις αὕτη, ἐξήτημisen ὄλην μου τὴν
ὀργήν. Τί νὰ γείνη; ἐμειδίασα καὶ ἐγώ·
ἐξηκολούθησα δὲ τὸν δρόμον μου μετὰ
τοῦ γέροντος, ὅστις μετὰ κόπου πολλοῦ
κατήρχετο τὰς πλατείας μαρμαρίνους κλί-
μακας τοῦ Πολυτεχνείου.

Κάτω εἰς τὴν αὐλήν, ἐδέησε νὰ ἀνα-
πυθῇ ὀλίγον, καθίσας ἐπὶ τῆς τελευταίας
βαθμίδος. Ἐκεῖ μὲ ἠρώτησε, ἐξετάζων με
διὰ παραδόξου βλέμματος.

— Τὸ εἶδες καὶ σύ, παιδί μου;

— Ναι.

— Αὐτὸ εἶνε! τὸ ἴδιο. Αὐτὸ εἶνε! τὸ
ἐγνώρισα προχθές καὶ ἦρθα νὰ τὸ ξαναῖδῶ
καὶ σήμερα. Σοὺ φαίνονται παρὰ ξένα τὰ
λόγια μου καὶ θὰ μὲ πέρνης γιὰ τρελλό.
Μὰ δὲν μ' ἔμπορῃ νὰ φαντασθῇ ἄνθρωπος, ὅ,τι
παθῶν ἐγὼ ὅσων ξαναβλέπω ἐκεῖνο τὸ
μαῦρο, τὸ σκουριασμένον πιστόλι. Νοιώθω
πόσο θάβηλες νὰ μάθης τὴν ἱστορίαν τοῦ·
θὰ σοὺ τὴν πῶ, γιὰτὶ ἐστάθης καλὸς
γιὰ μένα. Ἐλα πάμε νὰ καθήσωμε
ἐδῶ ἀπ' ἔξω, δεξιά, ἔς τὸ γεφύρι· ἐκεῖ θὰ
μαστε μονάχοι. Γιὰ νὰ μοῦ πῆς καὶ σύ,
πῶς ἔτυχε νὰ βρεθῇ ἐδῶ μέσα, ὕστερα
ἀπὸ πενήντα ἐφτά χρόνους, τὸ πιστόλι ποῦ
ἐσημάδεψα τὴ μάχην μου, αὐτὸ τὸ ἴδιο πι-
στόλι ποῦ τὴν ἄφηκε ἔς τὸν τόπο...

*

Ἐστὴν ἐννεός, ἐξετάζων τὴν μορφήν